

12.2.2015

YM007:00/2015

Jakelussa mainituille

Viite Haja-asutuksen jätevesiin liittyvän lainsäädännön muutoksia valmisteleva työryhmä
Hänvisning

Asia Työryhmän asettaminen
Ärende

Asettaminen

Ympäristöministeriö on tänään asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella tarvittavat muutokset haja-asutuksen talousjätevesien käsittelyyn liittyvään lainsäädäntöön. Mahdolliset lainsäädäntömuutokset koskevat ennen vuotta 2004 rakennettuja kiinteistöjä.

Toimikausi

16.2.2015 – 31.10.2015

Tausta

Ympäristönsuojelulaissa (YSL 527/2014) on säädetty yleisestä velvollisuudesta johtaa ja käsitellä kiinteistön jätevedet siten, että niistä ei aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Vesikäymälän jätevedet sekä muut talousjätevedet on käsiteltävä ennen niiden johtamista maahan, vesistöön taikka muuhun uomaan tai altaaseen siten, että jätevesien puhdistus vastaa vähintään lain nojalla annetussa asetuksessa tarkoitettujen puhdistustoimien tehoa. Muut kuin vesikäymälän jätevedet voidaan kuitenkin johtaa puhdistamatta maahan, jos niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Valtioneuvosto antoi ympäristönsuojelulain nojalla vuonna 2011 asutuksen talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (209/2011, jäljempänä hajajätevesiasetus), joka korvasi aikaisemman vuonna 2003 annetun asetuksen (542/2003, vanha hajajätevesiasetus).

Vanha hajajätevesiasetus tuli voimaan 1.1.2004, ja sitä on siten sovellettu jo yli kymmenen vuoden ajan sellaisilla kiinteistöillä, joilla on rakennettu kokonaan uusi rakennus tai tehty laajuudeltaan uudisrakentamista vastaavia, rakennus- tai toimenpidelupaa edellyttäviä korjaus- tai muutostöitä. Hajajätevesiasetuksen voimassa olevan 10 §:n siirtymäsäännösten mukaan vanhan hajajätevesiasetuksen voimaan tullessa vuonna 2004 olemassa olleet käyttökuntoiset jätevesijärjestelmät tulee saattaa vastaamaan asetuksen vaatimuksia viimeistään 15.3.2016 mennessä. Määräaika pidennettiin vuoden 2011 lainsäädännön muutosten yhteydessä runsaalla kahdella vuodella.

Haja-asutuksen jätevesiä koskevaa lainsäädäntöä ja siihen liittyvää asetusta kohtuullistettiin eduskunnan toimesta vuonna 2011. Lainsäädäntö antaa mahdollisuudet poikkeuksiin sosiaalisin ja elämäntilanteeseen liittyvin perustein. Ympäristönsuojelulain 157 §:n mukaan kunta voi myöntää poik-

keuksen kiinteistön haltijan ja kiinteistöllä vakituisesti asuvien korkean iän ja muiden vastaavien elämäntilanteeseen liittyvien erityisten tekijöiden sekä kiinteistön haltijan pitkäaikaisen työttömyyden tai sairauden taikka muun näihin rinnastuvan sosiaalisen suoritusasteen perusteella.

Asetuksen soveltamisalan piiriin kuuluvista kaikkiaan noin 314 000 kiinteistöstä vielä noin 120 000 kiinteistöllä on arvioitu olevan jätevesien käsittelyjärjestelmän saneeraustarvetta. Tämä kiinteistöjen suuri määrä ja jäljellä olevan siirtymäajan lyhyys huomioon ottaen jätevesien käsittelyjärjestelmien tehostamisesta aiheutuisi huomattavaa ruuhkaa suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnan viranomaisten työssä, eikä vaatimusten täyttäminen kaikilla kiinteistöillä jäljellä olevan siirtymäajan kuluessa ole todennäköistä. Ruuhkan välttämiseksi siirtymäaikaa ehdotetaan jälleen jatkettavaksi maaliskuulle 2018. Ehdotettu siirtymäajan pidentäminen kahdella vuodella koskisi edellä mainittuja arviolta 120 000 kiinteistöä.

Talousjätevesien käsittelyä koskevaan lainsäädäntöön on kohdistunut keskustelua ja arvostelua jo pitkään, myös vuonna 2011 tehtyjen muutosten jälkeen. Vaatimukset on koettu kohtuuttomiksi suhteessa saavutettavaan ympäristöhyötyyn. Siirtymäajan jatkamisen lisäksi on tarpeen tehdä muutoksia talousjätevesien käsittelyä koskeviin vaatimuksiin ja niiden soveltamiseen ennen vuotta 2004 rakennetuilla kiinteistöillä.

Tehtävät

Työryhmän tehtävänä on valmistella ehdotuksia haja-asutuksen jätevesiin liittyvän lainsäädännön muutoksiksi. Ehdotusten tulisi koskea ennen vuotta 2004 rakennettujen kiinteistöjen vapauttamista veloitteesta tehostaa talousjätevesien käsittelyä siinä tapauksessa, että kiinteistö ei sijaitse ympäristösuojelullisesti herkällä alueella kuten esimerkiksi vesistöjen läheisyydessä tai pohjavesialueella. Työssä tulee tarkastella edellä mainittujen kiinteistöjen osalta veloitteiden täyttämistä kiinteistöllä tehtävien korjaustöiden yhteydessä.

Lisäksi työryhmän työssä otetaan kantaa voimassa olevien (YSL 157 §) poikkeussäännösten soveltamiseen ja riittävyteen sekä neuvonnan kehittämiseen. Osana työryhmän toimeksiantoa selvitetään myös niiden kansalaisten oikeudellinen asema, jotka ovat jo tehostaneet jätevesien käsittelyä voimassa olevien säännösten vaatimusten mukaisiksi, mutta joiden osalta vaatimuksia mahdollisesti esitetään lievennettäviksi. Työryhmän tulee esittää myös ehdotuksensa kuluttajansuojan parantamiseksi jätevesijärjestelmien hankinnassa. Lisäksi työryhmä voi tehdä muita esityksiä lainsäädännön ja säästösten toimeenpanon kehittämiseksi. Työryhmän tulee työnsä aikana tarpeen mukaan kuulla alalla toimivien yritysten, tutkimuslaitosten ja viranomaisten edustajia.

Kokoonpano

Työryhmän kokoonpano on seuraava:

Puheenjohtaja:	ylijohtaja Ari Niiranen, Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Jäsenet:	ympäristöneuvos Saara Bäck, ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto lainsäädäntöneuvos Eriika Melkas, maa- ja metsätalousministeriö kehittämispäällikkö Jorma Jantunen, SYKE, ympäristöpolitiikkakeskus ympäristöpäällikkö Miira Riipinen, Kuntaliitto johtava vesihuoltoasiantuntija Jyrki Lammila, Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue toiminnanjohtaja Kaija Savolainen, Omakotiliitto toiminnanjohtaja Jaana Pönni, Suomen Vesiensuojeluyhdistysten Liitto ry (Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry) vesihuoltoinsinööri Saijariina Toivikko, Vesilaitosyhdistys

puheenjohtaja Antti Heinonen, HaVeSu ry
projektipäällikkö Kirsi Mäkinen, Suomen Kylätoiminta ry
päälakimies Risto Airikkala, MTK ry
lakimies Mika Hakamäki, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
ympäristöekonomian professori Markku Ollikainen, Helsingin Yliopisto

Sihteerit: tutkimusinsinööri Riikka Vilpas, SYKE, kulutuksen ja tuotannon keskus
lainsäädäntöneuvos Tuire Taina, ympäristöministeriö,
luontoympäristöosasto

Pysyvä asiantuntija: suunnitteluinsinööri Johanna Kallio, SYKE, vesikeskus

Kustannukset ja rahoitus

Hanke toteutetaan pääosin virkatyönä. ELY-keskus voi hakea matkakustannuksia korvattavaksi jälkikäteen TEM:n kirjeen Dnro TEM432/00.03.05.02/2010, pvm 19.2.2010 mukaisesti. Muut tarpeelliset toimintamenoja koskevat kustannukset maksetaan momentilta 35010101.

Ympäristöministeri

Sanni Grahn-Laasonen

Osastopäällikkö

Timo Tanninen

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, jäsenet, sihteerit ja asiantuntija
Ympäristöministeriö / YSO / RYMO

